

Kültür; insanı çevreye kuşatan, insanı ve toplumu şekillendiren bir olgudur. İnsanı insan yapan en önemli faktör; temel biyolojik varoluşunun ötesine geçerek sanat, değer, felsefe, norm, bilim gibi bütünüyle kendi türüne özgü unsurları üretebilme yetisidir. İnsanların birbiriyle ve doğayla kurduğu ilişki, bu üretimin temelini oluşturarak kültür adını alır.

1. Aşağıdakilerden hangisi kültürün bir özelliği değildir?

- A) Bireyin değil toplumun ürünüdür.
- B) Kapsayıcıdır, insan yapımı tüm ürünler kültüre dahildir.
- C) Doğayı insanileştirmektir.
- D) Tarihseldir, süreklidir ve dinamiktir.
- E) Kalıtsaldır.

Kültürün bütün unsurlarının değişme hızı her zaman her toplumda aynı değildir. Özellikle maddi kültür unsurları sürekli değiştiği halde, manevi kültür unsurları bu değişimin hızına ve biçimine uyum sağlayamaz; bu yüzden de toplumsal değişimler kültür unsurları arasında bir uyumsuzluğa neden olur. Bu durum sosyolojide "kültürel gecikme" kavramı ile ifade edilir.

2. Buna göre aşağıdakilerden hangisi "kültürel gecikme" kavramı için uygun bir örnek olabilir?

- A) Otomobil sayısı arttığı hâlde eğitilmiş sürücü sayısında artış olmaması
- B) Ürün fiyatların düşmesine karşılık, çalışan ücretlerinin sabit kalması
- C) Sağlıklı içme suyuna duyulan ihtiyaç arttığı hâlde, akarsulardan yeterince yararlanılamaması
- D) İşçi sayısındaki artışa rağmen nitelikli işçilerin azalması
- E) Doktor sayısındaki artışa rağmen bazı hastalıkların önüne geçilememesi

3. "Bireylerin içinde yaşadıkları kültürün gerekliliklerini öğrendikleri, davranış normları ve değer yargılarını edindikleri süreç" aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade edilir?

- A) Kültürleşme
- B) Popüler kültür
- C) Kültürleme
- D) Kültürel farklılık
- E) Baskın kültür

Gelenekler ve adetler kadar eski olmayan, toplumun daha küçük bir kısmı tarafından başka örnekler görülerek yapılagelmiş davranış ve uygulamalardır. Örneğin hasta ziyaretine meyve, kolonya veya çiçek götürmek gibi.

4. Yukarıdaki parçada bahsedilen kökleşmiş kültür ögesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Örfler
- B) Adetler
- C) Gelenekler
- D) Görenekler
- E) Normlar

Bir toplumun çeşitli nedenlerle kültürel değerlerini kaybetmesi ve kendi kültüründen uzaklaşmasıdır. Örneğin efendi, vişne gibi Türkçe kelimeleri efendy, wishne şeklinde İngilizce yazım kurallarıyla yazmak kültürel yozlaşmadır.

5. Bu parçada üzerinde durulan kültür kavramı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürleşme
- B) Kültür merkezliği
- C) Kültürlenme
- D) Kültürel görecelik
- E) Kültürel Yozlaşma

6. Bazı gelişmiş toplumların egemenliklerini kalıcı kılabilmek için kendi uygarlıklarının özgün ve yegane uygarlık olduğunu, diğerlerinden üstün olduğunu savunmaları kültürle ilgili kavramların hangisiyle ifade edilmektedir?
- A) Kültürleşme
 - B) Kültür merkezçiliği
 - C) Kültür emperyalizmi
 - D) Baskın kültür
 - E) Kültürel şok

Kültür kelimesinin aslı Latince'dir ve tarlaya ekin ekmek ve süt mayalamak anlamına gelmektedir. Kelime Türkçeye Fransızca "cultura"dan geçmiştir. Kültür kelimesinin günlük hayatta, sanatta, eğitimde, bilimde vb. alanlarda farklı anlamları olsa da genel bir kültür tanımına ulaşmak mümkündür. Buna göre kültür; bir toplumun içerisinde mevcut her türlü bilgiyi, alışkanlıkları, değer ölçülerini, genel tutum, görüş, inanç ve zihniyet ile her türlü davranış şekillerini içine alan, o toplumun üyelerinin çoğunluğunda ortak olan, onu diğer toplumlardan ayırt etmeye yarayan maddi ve manevi değerlerden oluşan bir bütündür.

7. Aşağıdakilerden hangisi kültürün bir özelliği değildir?
- A) Kültür, insan ürünü olan her şeydir.
 - B) Bireyin değil toplumun ürünüdür.
 - C) Kültürü olmayan toplum yoktur.
 - D) Hem yerel hem de evrensel boyutları vardır.
 - E) Bir çeşit somutlamadır.

Kültür öğeleri maddi, bilişsel ve davranışsal olmak üzere üç ana başlıkta toplanır.

8. Aşağıdakilerden hangisinde kültürün farklı bir ögesine örnek vardır?
- A) Bayramlarda yakınları ziyaret etmek
 - B) Cemil Meriç'in "Jurnal" adlı kitabı
 - C) Tasavvuf düşüncesi
 - D) Sokak hayvanlarını beslemek
 - E) Selimiye camisi

Bazı kültürlerde sabah kahve içmek bazı kültürlerde ise çay içmek iki farklı kültürel alışkanlıktır. Bu alışkanlıklardan hiçbiri diğerinden üstün ya da aşağı olarak değerlendirilemez.

9. Parçada bahsedilen durum aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir.
- A) Kültürelleşme
 - B) Kültürlenme
 - C) Kültürel farklılık
 - D) Kültür şoku
 - E) Yabancı kültür hayranlığı

Kültür maddi ve manevi unsurlardan oluşur. Bu unsurlar arasında uyum ve bütünlüğün olması gerekir. Ancak değişen koşullara bağlı olarak kültürel unsurlardaki değişim bu uyumu bozabilir. Manevi kültürdeki değişimin hızı maddi kültürdeki değişimin gerisinde kalabilir. Örneğin üst ve alt geçitler yapılmasına rağmen insanların karşıdan kaşıya geçerken trafiğin akışını tehlike atacak şekilde yolun karşısına geçmeleri.

10. Metinde bahsedilen durum aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade edilir?
- A) Kültür emperyalizmi
 - B) Kültürel gecikme
 - C) Kültür şoku
 - D) Kültürel yozlaşma
 - E) Manevi kültür

Bir toplumun başka bir toplumun kültürünü ya da bir kültürün, kendi içindeki azınlık kültürü eritmesi ve kendine benzetmesidir. Bu süreç normal bir süreçle olabildiği gibi devlet eliyle zorla da olabilir. Örneğin Bulgaristan'da Türk soydaşlarımızın isimlerinin değiştirilmesi, onların ibadetlerinin engellenmesi gibi.

11. Bu parçada üzerinde durulan kültür kavramı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürleşme
- B) Kültür merkezliği
- C) Kültürlenme
- D) Kültürel asimilasyon
- E) Alt kültür

Çay kültürü, kültürel yayılma yoluyla Güneydoğu Asya'dan dünyaya dağılmıştır. Ancak başka ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de sanki Türkiye kültürünün ayrılmaz bir parçasıymış görüntüsü kazanmış olan çay, ince belli bardaklarda ve kahvaltıdan başlayarak günün her saatinde tüketilen bir içecek olarak, gerek sunulma gerekse tüketilme biçimiyle köken aldığı yerden oldukça farklılaşmış bir kültürel biçime dönüşmüştür.

12. Bu durum aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturur?

- A) Farklı kültürle karşılaşan bireyin yaşadığı kültürel şoka
- B) Kültürel yayılma ile gelen kültür ögesinin yerleşik kültür ögesine dönüşmesine
- C) Kültür unsurlarının zaman içinde değişerek yeni boyutlar kazanmasına
- D) Gelişmiş toplumların kendi kültürlerini geliştirmekte olan ülkelere ihraç etmesine
- E) Her kültürün belirgin bir kültür ögesinin olmasına

Erasmus Projesi, farklı ülkelere gençleri bir araya getirerek etkileşimde bulunmalarını ve birbirlerinin kültürlerini öğrenmelerini sağlamayı amaçlamaktadır.

13. Bu parçaya göre Erasmus Projesi ile hedeflenen kültürel süreç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürleşme
- B) Kültürlenme
- C) Kültür emperyalizmi
- D) Baskın kültür
- E) Popüler kültür

Kültürün maddi boyutunu oluşturan öğelerin geçmişten gelen kültür mirasları olması gerekmez. Geçmişte ve günümüzde üretilen her türlü teknik araçlar, evler, köprüler, yollar, sanat eserleri, giyim kuşam eşyaları, yemekler, ilaçlar, süsler vb. maddi kültür öğeleridir.

14. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi maddi bir kültür ögesi değildir?

- A) Eyfel Kulesi
- B) Elma
- C) Şarap
- D) Picasso'nun bir tablosu
- E) 3D yazıcı

Dünya kadar cep telefonu sahibi olmayan insanların, cep telefonu edindikten sonra toplum içindeyken çevrelerindeki insanları rahatsız edecek şekilde bağırarak telefonla konuşmaları. Son model arabası olan bireyin trafik kurallarını hiçe sayarak diğer sürücülerin ve yayaların güvenliğini tehlikeye düşürecek davranışlarda bulunması.

15. Bu örnekler aşağıdaki kavramlardan hangisini anlatmaya yöneliktir?

- A) Kültürel gecikme
- B) Kültürel yayılma
- C) Kültürel farklılık
- D) Kültürel asimilasyon
- E) Kültürleşme

Toplumda yaygın bir yer bulan ve geniş halk kitlelerince kabul görmüş kültürel unsurlara “popüler kültür” denir.

16. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi popüler kültürün yayılmasına hizmet eden araçlardan biri değildir?

- A) Televizyon dizileri
- B) Sosyal medya
- C) Magazin haberleri
- D) Moda trendleri
- E) Gelenekler

Mevlana'nın “Gel, gel, ne olursan ol yine gel, ister kafir, ister Mecusi, ister puta tapan ol yine gel, bizim dergâhımız, ümitsizlik dergâhı değildir, yüz kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel.”

17. Mevlana'nın sözünden kültürle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşabiliriz?

- A) Hoşgörü
- B) Nezaket
- C) Yardımlaşma
- D) Alçakgönüllülük
- E) Sevgi

Gördükleri baskıdan kaçarak 18. yüzyılda Osmanlı'ya sığınan bir grup Polonyalı, İstanbul'da Polonezköy'e yerleştirilmişlerdir. Burada yaşamaya başlayan Polonyalılar Türklerle etkileşime geçmişlerdir. Sonuçta ortaya ne tam Polonyalı, ne de tam Türk olan yeni bir kültür ortaya çıkmıştır.

18. Bu parçada nitelenen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürleşme
- B) Kültür şoku
- C) Baskın kültür
- D) Popüler kültür
- E) Kültürlenme

Kişinin kendi kültürünü esas alarak diğer kültürleri küçük görmesine “kültür merkezliği (etnosentirizm)” denir. Etnosentirik bakış açısında kişi, kendi kültürünü doğal sayarken başkalarının kültürlerini suni ya da yapmacık olarak kabul etmektedir.

19. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi kültür merkezliği örneği değildir?

- A) Nazilerin kendi ırklarını üstün ırk saymaları
- B) Romalıların, Romalı olmayanları “barbar” olarak adlandırması
- C) İngilizlerin devletlerini “üzerinde güneş batmayan imparatorluk” olarak görmeleri
- D) Türklerin baklavanın bir Türk tatlısı olduğunu iddia etmeleri
- E) Yahudilerin, diğer milletlerden daha üstün millet olduklarına İnanmaları

Kültür insanın doğada var olana karşı doğaya kattığı her şeydir. Ama bu kültürün yaratıcısı olan insanın tümüyle özgür olduğu anlamına gelmez. Kutuplarda ahşap ev yapılamayacağı gibi yağmurun çok yağdığı yerlerde de düz çatılı evler yapılması olanaksızdır.

20. Bu açıklama ile kültürün hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Evrensel olduğu
- B) Doğa koşullarından etkilendiği
- C) Toplumdan topluma değiştiği
- D) Kültürel değişimler bütün toplumun öğelerini etkiler
- E) Zamanla gelişip değiştiği

- Bir toplum üyeleri olarak insanoğlunun kazandığı bilgi, sanat, gelenek, görenek vb. Yetenek beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bütündür(Edward Burnett Tylor)
- Doğanın yarattıklarına karşılık insanoğlunun yarattığı her şeydir(Karl Marx)

21. Yukarıdaki kültür tanımlarından hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kültür öğrenilir
- B) Kültür doğadan farklıdır
- C) Kültür insanın yapıp ettikleridir
- D) Kültür gelişir ve değişir
- E) Kültür her türlü etkiden bağımsızdır

Yeni nesil teknoloji ile eski nesillere oranla daha iç içedir. Özellikle sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla gençler farklı kültürlerden etkilenen bilmekte onlar gibi giyinebilmektedirler. Haliyle bu da eski nesillerde hoşnutsuzluk meydana getirmektedir.

22. Bu parça da açıklanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karşıt kültür
- B) Kültürel çatışma
- C) Kültürel kimlik
- D) Kültürel emperyalizm
- E) Kültürel görecelik

Bir toplumda nasıl ki birden çok grup varsa bir kültür içinde de farklı kültürel özellikler vardır. Her grup bir diğerinden kültürüyle ayrılır grup üyeleri paylaştıkları kültürel değerler ile kendilerini diğer gruplardan ayırırlar ve kendilerini biz ve öteki olarak tanımlarlar.

23. Buna göre aynı toplum içerisinde farklı kültürlerin olması, hangi kültürel kavramla açıklanabilir?

- A) Baskın kültür
- B) Genel kültür
- C) Alt kültür
- D) Kültürleşme
- E) Kültürel yozlaşma

İkel toplumlarda hırsızlık ve saldırganlık onur ve cesaret simgesi sayılırken modern toplumlarda yani günümüzde suç ve ahlaksızlığı simgelemektedir.

24. Bu parçadan hareketle değer yargıları ve kültürle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Değer yargıları tüm toplumlarda aynıdır
- B) Kültür zamana karşı dirençlidir değişmez.
- C) İkel toplumlar ile modern toplumların kültürünü karşılaştırmak doğru değildir.
- D) Değer yargıları insandan bağımsızdır
- E) Zaman içerisinde değişebilirler.

- Kitle iletişim araçları insanların konuşma ve ilişki kurma biçimlerini değiştirmiştir
- Hazır gıdaların üretimi insanların yemek ve sofrası alışkanlıklarını değiştirmiştir

25. Yukarıda verilen durumları aşağıdaki yargılardan hangisiyle ilişkilendirebiliriz?

- A) Kültürün manevi unsurları maddi unsurlarından önemlidir.
- B) Kültürün manevi unsurları maddi unsurlarından önce değişir.
- C) Kültür değişime kapalı sabit bir yapıdadır
- D) Maddi kültür öğelerindeki değişimler manevi kültür unsurlarını etkiler
- E) Kültür değişime kapalı yapıdadır

Mide ülseri hastalığına sütün iyi gelmediği pek çok bilimsel araştırmayla kanıtlanmasına rağmen insanlar hâlâ mide ülseri hastalığı için süt içmektedirler.

26. Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) İnsanların değişime açık olmaları ile
- B) Maddi kültür ögesinin manevi kültür ögesinin hızla etkilemesiyle
- C) Kültürün dil ve nesnelere yoluyla aktarılmasıyla
- D) Maddi kültürdeki bir değişimin alışkanlıkları çok çabuk etkilemediğiyle
- E) Manevi kültürün baskın kültüre göre şekillenmesiyle

Bir insan nasıl ki çevresindeki insanlardan soyutlanarak tek başına yaşayamazsa, toplumların da diğer kültürleri yok sayarak var olması beklenemez ancak önemli olan toplumların etkileşim halindeki diğer kültürlerin öğelerini kendi gerçeklerine uygun olarak değiştirip almasıdır çünkü bilmemek ne kadar kötüyse bileni olduğu gibi kopyalamak da o denli kötüdür.

27. Bu parçaya dayanarak aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Ulusal kültüre sahip çıkan toplumlar varlıklarını sürdürürler
- B) Gelişmiş toplumları olduğu gibi taklit etmek gerekir
- C) Farklı bu kültürlerle temas edilmeli fakat ulusal kültürden vazgeçilmelidir.
- D) Yeni ihtiyaçlar yeni kültürel öğeleri ortaya çıkarır
- E) Her biri içinde bulunduğu toplumsal davranış kalıplarını benimser.

Ülkemizin bazı yörelerinde düğünde kaynana elini öpmek isteyen geline izin vermiyor. Gereğesi ise gelinle ilk günden yüz göz olmamak. Pek çok yörede ise kaynana gelini elini öptür ve onunla mutlu gününü paylaşır.

28. Bu parçada kültürün hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Toplumsallaşma yoluyla öğrenildiği
- B) Toplumsal bütünleşmeye katkı sağladığı
- C) Bir ögesindeki değişikliğin diğer bütün öğelerini değiştirdiği
- D) Aynı toplumda yere göre değişiklik göstermesi
- E) Dil aracılığıyla aktarılması

Küreselleşen dünya ile toplumlar arasındaki sınırlar görünmez bir hal almış. Bir yerde üretilen herhangi bir kültür ögesi dünyanın her yerine anında yayılabilmektedir bunlar sinema, moda televizyon dizileri, spor magazin ve müzik alanında olabilir. Örneğin gangam style adlı şarkı tüm dünyada izleme ve dinleme rekorları kırmıştır.

29. Bu parçada bahsedilen kültürel süreç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Popüler kültür
- B) Yerel kültür
- C) Kültür merkezliği
- D) Kültürel farklılık
- E) Kültürleşme

Giyim her ne kadar insanın varoluşuyla kimliğiyle ilgili olsa da öncelikle insanın kendisi doğa koşullarından korumak için ortaya çıkardığı bir nesnedir. Ve bu nesnelere zaman içerisinde farklı kültürlerde farklı anlamlar kazanmışlardır. Örneğin bir İngiliz'in giyimi ile bir Hintlinin giyimi farklılık arz etmektedir ve birbirinden farklıdır.

30. Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Kültür süreklilik arz eden bir süreçtir.
- B) Kültür maddi ve manevi unsurların birleşmesinden meydana gelir
- C) Kıyafet zamanla kültürel bir kimlik göstergesi olabilir.
- D) Küreselleşme ile toplumlar kıyafet anlamında tek tipleştirilmiştir
- E) Kültür dil ile yeni nesillere aktarılır.

31. “Kişinin doğduğu kültürü değersiz görüp hiçbir analitik muhakemeye dayanmaksızın dışarıdan gelen her tür kültür unsurunu olumlamaya dayalı bir tutum sergilemesi” aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Kültürel görecelik
- B) Kültürlenme
- C) Kültürel gecikme
- D) Kültür şoku
- E) Yabancı kültür hayranlığı

Türk toplumunda yemek yerken ağız şapırdatmak hiç hoş karşılanmazken Çin’de yemeği yapan kişiye iltifat etmek anlamına gelir. Birçok toplumda birine dil çıkarmak saygısızca ve kaba bir hareket olarak kabul edilirken bazı kabilelerde dil çıkarmak bir selamlaşma şeklidir ve karşılaşılan kişiye dil çıkarmamak selam vermemek anlamına geldiği için hoş karşılanmaz.

32. Bu durum hangi kültürel kavramla açıklanabilir?

- A) Kültürel görecelik
- B) Kültürlenme
- C) Kültürleşme
- D) Kültür şoku
- E) Yabancı kültür hayranlığı

Bazı yörelerimizde erkek evleneceği kızın babasına başlık parası öderken Yunan töresinde baba, kızıyla evlenecek erkeğe drahoma (para) öder. Japonlar pirinci çubukla, İngilizler çatala yer. Hintliler ineği kutsal sayıp etini yemezken çoğu toplumlar ineğin etinden ve sütünden yararlanır.

33. Bu tür davranış örneklerinde kültürün hangi özelliğine dikkat çekilmektedir?

- A) Doğal koşullardan etkilenme
- B) Dil aracılığıyla taşınabilme
- C) Zamanla değişikliğe uğrayabilme
- D) Toplumdan topluma farklılık gösterme
- E) Kuşaktan kuşağa aktarılma

İnsanoğlunun toplumsal gelişim süreci içinde meydana getirdiği teknik araç gereçler ve aletler maddi kültürü oluşturan nesnelere dir.

34. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi maddi bir kültür ögesi değildir?

- A) Toprağı ekip biçmede kullanılan tarım aletleri
- B) Gündelik kıyafetler
- C) Turşu ve salamura yapım teknikleri
- D) Ölen kişilerin ardından mevlit okutulması
- E) Tarihî binalar

- *Ne ölçüde Doğulu ya da Batılıyız?*
- *Hangi geçmişin sahibiyiz, hangi geleceğin umudu içindeyiz?*
- *Uluslar içinde yerimiz, ayrıcalığımız nedir?*
- *Dünyaya bırakmak istediğimiz nedir?*

35. Bu tür sorulara verilecek cevaplar aşağıdakilerden hangisini belirler?

- A) Toplumsal statü
- B) Toplumsal dayanışma
- C) Toplumsal kimlik
- D) Toplumsal rol
- E) Toplumsal değer